

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 146
van **MIRANDA VAN EETVELDE**
datum: 14 februari 2018

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Speelpleinwerking - Stand van zaken

In 2015 publiceerde Kind & Samenleving de resultaten van hun onderzoek naar het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel. De grootste bekommernis die daarbij naar boven kwam, is de moeilijke balans tussen strikt gereguleerde schema's en het vrij laten spelen. De vraag hoe flexibel dit systeem wordt toegepast, bepaalt mee de speelkansen en de vrijheid die kinderen ervaren. Mogen ze bijvoorbeeld stoppen met een activiteit omdat ze moe zijn of gewoon geen zin meer hebben? De Vlaamse Kinderrechtencommissaris, Bruno Vanobbergen, is van mening dat al genoeg tijd van kinderen vooraf ingevuld is: "kinderen geven duidelijk aan dat ze ook wel eens tijd willen die ze zelf mogen invullen."

Zo kwam ook het jeugdwerk in Brussel in het voorjaar van 2015 in het nieuws door de beslissing van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) om de Brusselse speelpleinwerking uit te bouwen in een kwaliteitsvol pedagogisch kader. Die beslissing stuitte toen op heel wat protest, o.m. omtrent het recht op spelen gelet op het organiseren van een speelpleinwerking in een schoolse context.

Het onderzoek stipte verder nog enkele andere bekommernissen aan. Zo vond slechts een kwart van de verantwoordelijken dat de speelpleinwerking ook voor opvang moet zorgen. Tegelijk stelde men vast dat slechts een minderheid van de werkingen (22,4%) niet in een opvangfunctie voor en na de speelpleindag voorziet.

Speelpleinwerkingen ondervinden ook moeilijkheden met de indeling van hun terrein. Twee derde van de speelpleinwerkingen heeft zijn terrein niet exclusief ter beschikking: ze delen het met een school, een jeugdbeweging, een sportzaal of een gemeentelijk speelterrein. 37% vindt dat een belemmerende factor voor de eigen werking.

1. Hoeveel jongeren namen er in respectievelijk 2015, 2016 en 2017 deel aan een speelpleinwerking? Graag een opdeling per provincie en aparte cijfers voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
2. Hoeveel begeleiders waren er in 2015, 2016 en 2017 (animatoren en hoofdanimatoren)? Graag een opdeling per provincie en aparte cijfers voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
3. Wat was het totaal aantal speelpleinwerkingen in Vlaanderen en Brussel voor de jaren 2015, 2016 en 2017?

4. In hoeveel verschillende gemeenten was er in de jaren 2015, 2016 en 2017 een speelpleinwerking actief? In welke gemeenten was er in die jaren geen speelpleinwerking?
5. In hoeverre bestaan de voornaamste klachten uit het onderzoek uit 2015 nu nog steeds? Welke beleidsmaatregelen zijn er in de tussentijd genomen om de klachten te verhelpen? Welke beleidsaanbevelingen uit het onderzoek zijn daarbij meegenomen?
6. Hoe beoordeelt en evalueert de minister de huidige werking van de Vlaamse speelpleinwerking?

ANTWOORD

op vraag nr. 146 van 14 februari 2018

van **MIRANDA VAN EETVELDE**

1. Voor het beantwoorden van deze vraag beroep ik me op cijfers van de Vlaamse Dienst voor Speelpleinwerking (VDS). Om de vijf jaar houdt de vereniging een grootschalige bevraging over de lokale speelpleinwerking. De laatste dateert van 2015. In de tussenjaren heeft de VDS geen exacte cijfers, maar de lokale ondersteuners van de VDS bezoeken jaarlijks alle speelpleinen waardoor de VDS de vinger aan de pols kan houden. De vereniging kan een globaal cijfer aanreiken voor heel Vlaanderen én het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (BHG) wat betreft het aantal kinderen die naar een speelpleinwerking gaan. In 2015 namen in totaal 184.384 kinderen deel aan een speelpleininitiatief. Het aantal kinderen per dag bedroeg 44.167.

Voor de speelpleinen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie ging het om 2.308 unieke kinderen in de zomer van 2015 (opstart werking), 1.048 unieke kinderen met Pasen 2016, 3.500 unieke kinderen in de zomer van 2016, 1.634 unieke kinderen met Pasen 2017 en 3.643 unieke kinderen in de zomer van 2017.

2. In 2015 waren er in totaal 23.260 animatoren en hoofdanimatoren actief op de speelpleinen in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (cijfer VDS). Voor de speelpleinen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie ging het om 161 animatoren en 37 hoofdanimatoren met Pasen 2016, 563 animatoren en 174 hoofdanimatoren in de zomer van 2016, 209 animatoren en 57 hoofdanimatoren met Pasen 2017 en 568 animatoren en 180 hoofdanimatoren in de zomer van 2017.
3. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven voor de jaren 2015, 2016 en 2017. In de tabel wordt een onderscheid gemaakt tussen organisatoren en werkingen. Een organisator kan meerdere werkingen organiseren.

	2015	2016	2017
Aantal organisatoren (Vlaanderen en BHG)	416	416	417
Aantal werkingen (Vlaanderen en BHG)	557	560	563
Aantal werkingen VGC (BHG)	18 (zomer)	11 (Pasen) 24 (zomer)	17 (Pasen) 28 (zomer)

4. In 2017 was er in 294 van de 308 Vlaamse gemeenten een speelpleinwerking. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werd er in 14 van de 19 gemeenten een initiatief genomen.

In de volgende gemeenten was er geen speelpleinwerking:
Provincie West-Vlaanderen: Mesen

Provincie Oost-Vlaanderen: Horebeke en Brakel

Provincie Vlaams-Brabant: Sint-Genesius-Rode, Hoegaarden, Begijnendijk, Lennik en Bever

Provincie Antwerpen: Schelle, Meerhout, Zandhoven, Zoersel en Malle

Provincie Limburg: Bilzen

Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Oudergem, Sint-Gillis, Vorst, Watermaal-Bosvoorde en Elsene.

5. De speelpleinwerking in Vlaanderen is een lokaal gebeuren waar duizenden jonge vrijwilligers bij betrokken zijn. Het verhaal wordt dan ook lokaal gemaakt. Het nemen van rechtstreekse beleidsmaatregelen lijkt me dan ook niet relevant. Wel heb ik ervoor gezorgd om die duizenden vrijwilligers lokaal nog beter te ondersteunen. Een initiatief dat ik hierbij heb genomen is aan de Vlaamse Dienst Speelpleinwerking vanaf 2018 extra middelen toe te kennen. Deze vereniging is een sterke ondersteuner van de lokale werkingen en gaf in haar beleidsnota 2018-2021 blijk van een gezonde ambitie en zin voor vernieuwing. Vanaf dit jaar krijgt de vereniging ook middelen om het project 'Goe Gespeeld!' verder uit te rollen. Het project 'Goe Gespeeld!' plaatst net het avontuurlijk spelen op de voorgrond.

De opvangfunctie en het delen van de terreinen is een bevoegdheid van de lokale besturen. Het is dus aan hen om in het kader van de opmerkingen hierover initiatieven te nemen.

Tenslotte wat de Brusselse speelpleinwerking betreft: het is aan het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie om een inhoudelijke evaluatie te maken van de gewijzigde aanpak van de speelpleinwerking in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik constateer wel dat er sinds 2015 een stijging is van het aanbod, het aantal deelnemers en het aantal begeleiders.

6. Zoals reeds aangehaald onder punt 5, krijgt de speelpleinwerking lokaal vorm, in al zijn diversiteit. Ik kan dit gewoon maar toejuichen. Zo kan er ook maximaal ingespeeld worden op de lokale noden en behoeften. Vanuit Vlaanderen kunnen we ondersteuning bieden aan verenigingen die lokaal de vrijwilligers en speelpleinen ondersteunen, zoals de VDS. Daarnaast wil ik ook stimulansen geven om de speelpleinen toegankelijk te maken voor alle kinderen en jongeren. In dit kader heb ik op 23 februari 2018 het netwerk Jeugdwerk voor Allen gelanceerd. Dit Vlaams netwerk zal in verschillende regio's een vraaggestuurd aanbod uitwerken voor lokale jeugdwerkinitiatieven – dus ook speelpleinwerkinitiatieven -. Initiatieven die een vorming of begeleiding wensen rond het inclusiever maken van hun werking, kunnen gratis beroep doen op experts die de werkingen hierin zullen vormen of begeleiden.